

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти

СИЛАБУС
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
«ПРОБНІ УРОКИ»

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Рівень вищої освіти перший бакалаврський
факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Мова навчання українська

Розробники: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти - **Шевчук Кристина Дмитрівна**

Профайл викладача (-ів) <http://eleded.chnu.edu.ua>

Контактний тел. +(380)507385598

Е-mail: 30.chriss@gmail.com
K.shevchuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=284>

Консультації

Очні консультації: понеділок та вівторок з 14.00 до 15.00

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн-консультації: середа та четвер з 14.00 до 15.00

1. АНОТАЦІЯ

У системі професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів важлива роль належить практиці. Програма з педагогічної практики зі спеціальності 013 «Початкова освіта» включає всі вимоги та завдання щодо організації проведення та звітності з практики впродовж навчання. Педагогічна практика проводиться згідно з вимогами навчального плану, і її тривалість регламентується часом, визначеним в графі навчального плану.

Педагогічна практика «Пробні уроки» є наступним етапом професійно-педагогічного становлення особистості майбутнього вчителя початкових класів практики, який передбачає удосконалення набутих під час попередньої практики умінь виховної роботи, а також ознайомлює з технологією навчальної діяльності в початковій ланці освіти. Даній практиці передують педагогічна пропедевтична практика та педагогічна практика з виховної роботи, а також серія спостережень уроків у системі вивчення методик різних навчальних дисциплін, де викладачі-методисти демонструють зразки аналізу уроків і позакласних занять, проведених учителями-практиками.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ “ПРОБНІ УРОКИ ”

Педагогічна практика “Пробні уроки ” проводиться у V і VI семестрах в період теоретичного навчання (один день на тиждень) після вивчення або паралельно з вивченням теорії навчання та фахових методик.

Метою педагогічної практики майбутнього вчителя початкових класів є розвиток у студентів уміння здійснювати освітній процес у початкових класах на базі сформованих компетенцій та знань основ теорії методик навчання освітніх галузей у початкових класах; забезпечення практичного пізнання студентами закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації, вміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно з умовами педагогічного процесу; виховання у студентів потреби систематично поновлювати свої знання і творчо застосовувати їх у практичній діяльності

Основними **завданнями** практики є:

- виховання особистісно-мотиваційної готовності студентів педагогічного інституту до роботи вчителя початкових класів;
- формування умінь і навичок спостерігати освітній процес та аналізувати його результати;
- вивчення практикантами змісту і системи планування навчальної роботи учителя початкової школи;
- вироблення практичних професійних умінь і навичок організації та здійснення навчально-виховної роботи з учнями;
- навчання студентів творчому застосуванню на практиці знань, отриманих при вивченні психолого-педагогічних дисциплін і фахових методик;
- оволодіння студентами методами, прийомами і засобами проведення уроків, занять, а також навичками керівництва пізнавальною діяльністю школярів відповідно до їх вікових та індивідуальних особливостей.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ПРАКТИКИ

Відповідно до освітньо-професійної програми, у результаті проходження практики студент має набути таких компетентностей та програмових результатів:

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами (усною та писемною формами), демонструвати навички нормативного літературного мовлення в різних сферах особистої й професійно-педагогічної комунікації.

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

Види ключових компетентностей:

СК-3.1. *Мовно-літературна компетентність.* Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу мовно-літературної освітньої галузі та її окремих змістових ліній.

СК-3.2. *Математична компетентність.* Здатність до застосування професійно профільованих математичних знань і умінь, що утворюють світоглядну, теоретичну та операційно-діяльнісну основу математичної освітньої галузі.

СК-3.3. *Природнича компетентність.* Здатність до застосування професійно профільованих природничо-наукових знань і практичних умінь і навичок, які є теоретичною основою побудови змісту природничої освітньої галузі початкової освіти.

СК-3.4. *Технологічна компетентність.* Здатність до застосування професійно профільованих проектно-технологічних знань, умінь і навичок, які є теоретичною основою побудови змісту технологічної освітньої галузі загалом та окремих її змістових ліній.

СК-3.5. *Інформатична компетентність.* Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, оперувати інформаційними даними на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій відповідно до потреб для ефективного виконання професійних обов'язків.

СК-3.6. *Соціальна і здоров'язбережувальна компетентність.* Здатність і готовність педагога вирішувати професійні завдання, пов'язані з реалізацією здоров'язбереження у процесі професійної діяльності.

СК-3.7. *Громадянська та історична компетентність.* Здатність і готовність педагога до ефективного розв'язання завдань громадянської освіти у процесі професійної діяльності на основі сформованих знань, умінь, навичок, ціннісних

орієнтацій, професійно важливих якостей і здібностей.

СК-3.8. *Мистецька компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих мистецьких знань, умінь і навичок, які становлять теоретичну та діяльнісно-технологічну основу мистецької освітньої галузі загалом та окремих її змістових ліній.*

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання:

ПР-01 Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-02 Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-04 Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-05 Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-06 Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07 Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-08 Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-09 Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10 Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12 Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-13 Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-15 Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

Конкретизовані результати проходження практики:

У процесі підготовки до педагогічної практики та її проведення студенти повинні знати:

- структуру і зміст навчального плану та навчальних програм початкової школи;
- структуру і зміст планування учителем початкових класів навчальної роботи з молодшими школярами;
- методи навчання учнів;
- види домашніх завдань та ступінь самостійності учнів при їх виконанні;
- структуру і зміст різних типів уроків, методика їх підготовки і проведення;
- зміст і особливості організації навчальної роботи з предметів початкової школи;
- реформаційні впровадження згідно концепції Нової української школи.

У ході педагогічної практики “Пробні уроки ” студенти повинні оволодіти такими вміннями:

- планувати уроки з навчальних предметів початкової школи, розробляти конспекти уроків, позакласних виховних занять;

- працювати з методичною літературою, шкільними підручниками і програмами, творчо осмислювати матеріал, добирати наочні посібники до уроків та занять;
- обирати найбільш ефективні форми, методи та прийоми проведення уроків з врахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних норм і правил в класі;
- здійснювати самоаналіз та самооцінку результатів власної діяльності, а також аналізувати пробні уроки інших практикантів своєї групи, записуючи спостереження та аналіз в щоденник по практиці;
- готувати дидактичне обладнання до уроків.

Обов'язкові результати практики:

1. Вміти планувати уроки з різних предметів.
2. Проводити уроки різних типів з різних предметів.
3. Використовувати найбільш ефективні методи, форми і прийоми навчання.
4. Враховувати особливості фізичного і психічного розвитку школярів при виборі форм і методів роботи на уроках.
5. Грамотно записувати дані спостережень у щоденнику, аналізувати їх.
6. Організовувати учнів, створювати робочу атмосферу, підтримувати інтерес і свідому дисципліну молодших школярів.
7. Проявляти винахідливість, педагогічний такт в різних педагогічних ситуаціях.
8. Проводити індивідуальну та диференційовану роботу.

4. ПРЕРЕКВІЗИТИ. «Педагогічна психологія», «Психологія загальна та вікова», «Загальні основи педагогіки та історія її розвитку», «Дидактика», «Теорія та методика виховання», фахові методики навчання освітніх галузей початкової школи, «Технологія інтегрованого навчання в початковій школі («Я досліджую світ»).

5. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

5.1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Тривалість	База практики	Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин			
Денна	3	5,6	12	360	1 д/тиж	Базові заклади загальної середньої освіти м.Чернівці	залік
Заочна	3	5,6	12	360	1 д/тиж	Базові заклади загальної середньої освіти м.Чернівці	залік

5.2 ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ ПРАКТИКИ

У процесі проходження практики студенти повинні виконати такі види діяльності в початкових класах:

1. Ознайомлення з організацією освітнього процесу в початковій школі, з роботою досвідчених учителів.
2. Написання конспектів пробних уроків.
3. Проведення пробних уроків (всього 6).
4. Спостереження та аналіз пробних уроків, занять практикантів підгрупи.
5. Ведення документації практики.
6. Виготовлення наочності, дидактичного матеріалу.
7. Вивчення вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів.
8. Індивідуальна робота.

Організація педагогічної практики пробних уроків в школі

Педагогічна практика «Пробні уроки» проводиться у V і VI семестрах в різних класах початкової школи згідно складеного розкладу уроків, в якому визначені дата проведення уроку, предмет, клас, порядок проведення, прізвище студента. Для проведення пробних уроків група практикантів поділяється на 6 підгруп (по 7-9 студентів кожна).

Керують цим видом практики викладачі фахових методик, педагогіки та досвідчені вчителі базових шкіл.

Кожний студент в процесі практики «Пробні уроки» проводить 6 пробних уроків:

- українська мова» - 1 урок,

- літературне читання» – 1 урок,
- математика – 1 урок,
- «Я досліджую світ» – 2 уроки,
- образотворче мистецтво – 1 урок,

За кожний пробний урок практиканту ставиться оцінка.

Студенти повинні регулярно відвідувати уроки і заняття практикантів своєї групи, вести записи своїх спостережень в щоденнику, а також брати активну участь в обговоренні та аналізі свого уроку і уроків та занять інших студентів своєї групи.

Періодичний контроль за проведенням уроків згідно розкладу та за веденням щоденників здійснюється керівником практики з певного предмету. Підсумкова оцінка з педагогічної практики кожного студента ставиться працівниками відділу педагогічної практики на підставі повністю виконаної в чітко встановлений строк норми класно-урочних занять відповідно програми по практиці “Пробні уроки” (6 пробних уроків).

Відповідно інструктивним вказівкам до графіка педагогічної практики, обов’язок викладача педагогіки - бути присутнім на пробних уроках кожного студента. В процесі цієї роботи викладач педагогіки вивчає застосування студентами в практиці викладання педагогічних і дидактичних положень.

Відвідування та обговорення уроків, знайомство з досвідом роботи досвідчених вчителів дозволяють студентам-практикантам реально осмислити і зрозуміти теоретичні положення про організацію навчально-виховного процесу, які вони отримали в навчальному закладі. Методичне керівництво педагогічною практикою здійснюють викладачі кафедри. При аналізі занять вчителі, методисти демонструють студентам зразки аналізу уроків і позакласних занять з різних предметів.

Обговорення і аналіз показових уроків здійснюється у такій послідовності: спочатку вчитель початкової школи, який проводив урок, дає певні пояснення, як готувався урок чи заняття, який його зміст, організація і методика проведення, потім за власною ініціативою висловлюються студенти. Підсумок обговорення і аналізу проводить керівник практики інституту, виступаючи з певними зауваженнями.

З метою більш ефективного оволодіння методикою навчальної роботи з молодшими школярами в підгрупі практикантів проводяться ділові ігри, на яких програються уроки.

У ході проведення показових та пробних уроків вчителями та студентами керівники педагогічної практики пропонують практикантам завдання для спостереження й аналізу уроку чи заняття:

- в щоденниках, відповідно теми та мети вести запис динаміки уроку;
- паралельно (по можливості) здійснювати елементи аналізу (- +);
- добре виявити, які поняття засвоїли на уроці, в якій послідовності, якими методами;
- намагатись виявити реалізацію виховного та розвиваючого потенціалу уроку;
- оцінити ефективність використання методів і прийомів при формуванні понять;
- виявити специфіку методів використаних в 1 і 2 кл., 3 і 4 кл.; їх відповідність вікових особливостям.

Керівникам педагогічної практики слід звернути увагу на те, що в плані-конспекті студента-практиканта повинні бути відображені такі елементи:

1. Дата проведення пробного уроку і його номер за тематичним планом, який будеється на основі навчального плану.
2. Назва теми уроку.
3. Мета і конкретні завдання навчання, виховання та формування особистісних рис школярів (вихованців).
4. Тип уроку і його інвентарне, дидактичне та технічне обладнання.
5. У відповідності з типом уроку послідовно вказати структурні компоненти (етапи) уроку.
6. Кожний етап наповнити змістом навчального матеріалу, запитаннями, завданнями, вправами, наочністю.
7. На кожному етапі вказати, які методи, прийоми роботи будуть виконані, які засоби і форми учіння.
8. Як практикант планує здійснити закріплення вивченого матеріалу, провести підсумок.
9. Домашнє завдання, доручення та як його прокоментувати.
10. Дати окремі позитивні матеріали до персональної активності учнів під час уроку.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

- спостереження за навчальним процесом з фахових дисциплін (ведення щоденника-спостереження);
- вивчення нових технологій навчання в школі та підготовка доповіді на захист практики;
- збір матеріалів для друку наукової статті в збірці студентських наукових праць;
- виготовлення роздавального матеріалу, тестових завдань для перевірки вмінь та навичок мовленнєвої діяльності учнів;
- вивчення та узагальнення педагогічного досвіду вчителів школи - скласти портрет-характеристику вчителя, оформити альбом;
- збір матеріалу для написання курсової роботи тощо.

7. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ:

Поточний контроль

- облік відвідування та перебування студента на базі практики протягом дня практики, що проводиться старостою групи, груповим керівником;
- систематичний контроль за виконанням індивідуального плану практики з боку методистів та групового керівника;
- перевірка документації педагогічної практики на проміжному етапі проходження практики.

Підсумковий контроль

- перевірка документації педагогічної практики на заключному етапі практики;
- проведення підсумкових конференцій на базах практики та на факультеті;
- прийняття заліку з педагогічної практики.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

1. До критеріїв оцінки діяльності студентів-практикантів слід віднести:
  - як практикант веде облік успішності учнів;

- як здійснювалося поєднання методів усної, письмової, графічної, текстової, програмової перевірки знань, умінь та навичок;
- яким було співвідношення спілкування з колективом дітей та індивідуально з окремими учнями;
- як впроваджувався принцип економії часу (при поясненні вчителя, відповідях учнів);
- як націлювалась і спрямовувалась взаємодопомога між учнями в час діяльності та в ході індивідуальних завдань (при самостійних роботах);
- як практикант здійснював керівництво увагою школярів, які прийоми, засоби і методи застосовував для переключення уваги дітей та її контролю.

2. Дисципліна на уроці.

- як зосереджувалась увага учнів на вирішенні провідних проблем уроку;
- чи не запізнювались діти на урок;
- де був практикант під час дзвінка на урок;
- які вимоги пред'явив практикант до оформлення письмових завдань в зошитах;
- які вимоги поставлені перед аудиторією учнів у час відповідей і бесід “учень-практикант”;
- яке місце займали паузи і затримки в час уроку;
- які проблемні ситуації сприяли мобілізації розумової праці;
- яке ставлення практиканта до учнів, які були зайняті сторонніми справами;
- який був коментар щодо учнівських відповідей;
- чи була дана оцінка діяльності класу;
- в який момент припинено урок;
- яка кількість зауважень була дана учням, чи доречні вони.

3. Документація на уроці і для уроку.

- яким документом користувався практикант для визначення теми уроку;
- що намічалось для розвитку учнів згідно вимог даного уроку;
- якою є хронологія ходу уроку, відмічена у конспекті;
- як мобілізувалася графічно-письмова діяльність учнів у зошитах;
- співвідношення усної і письмової діяльності учнів;
- частота записів на класній дошці, їх доцільність;
- як і коли здійснювались записи в класному журналі.

4. Розкриття змісту уроку.

- якою була провідна ідея опрацьованого змісту;
- що в змісті викликало підвищений інтерес учнів;
- на які змістові сторони матеріалу була зосереджена увага учнів;
- якими методами супроводжувалося опрацювання основного змістового матеріалу (підручника, посібника);
- послідовність, систематичність, конкретність змістового викладу практикантом і доступність для учнів;
- відповідність вивченого матеріалу віковим можливостям учнів;
- які знання отримали діти з проблем напрямів менталітету народу, гуманізму.

5. Виховні можливості на уроці.

- які аспекти опрацьованого матеріалу були передумовою і можливістю застосування виховного впливу;
- які напрями виховної роботи можна було простежити під час уроку;

- чітко окреслити народознавчі підходи у виховній дії;
- що використано з проблеми загальної культури людини під час уроку.

Складовим компонентом керівництва педагогічною практикою є здійснення контролю за процесом формування професійних умінь і навиків у майбутніх учителів.

В умовах КМСОНП розроблена нова система оцінювання навчальних досягнень студента, що відповідає вимогам ECTS.

Щодо механізмів оцінювання, то згідно структури навчальної діяльності студента у кредитно-модульній системі оцінюються всі види виконуваних робіт та результатів.

Підсумкові оцінки за педагогічну практику з виховної роботи фіксуються як за традиційною системою так і за шкалою КМСОНП відповідно до вимог ECTS (табл. 1).

Таблиця 1

**Шкала оцінювання
навчальних досягнень студентів**

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Залік за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)	Зараховано
80-89	B	4 (добре)	
70-79	C	4 (добре)	
60-69	D	3 (задовільно)	
50-58	E	3 (задовільно)	
35-59	F	2 (незадовільно) з можливістю перездачі	Не зараховано
0-34	FX	2 (незадовільно) з можливістю перездачі	

Підсумкова (загальна) оцінка є сумою балів поточного та підсумкового контролю, отриманих за окремі модулі. Кожний модуль оцінюється визначеною кількістю балів так, щоб їх сума за виконання завдань педагогічної практики з виховної роботи знаходилася в межах 100 балів (100%).

Питома вага оцінки (балів) кожного з видів навчальної роботи студента визначається виходячи з їх вагомості у практичній підготовці фахівців, структури та змісту практики.

Підсумкова оцінка виставляється після повного завершення проходження педагогічної практики.

Сума балів, що студент може отримати за кожен урок (в традиційній системі) береться як відповідна кількість балів у системі ECTS.

Практика передбачає передбачає 6 уроків + оформлення документації та захист практики максимум по 5 балів.

$$8 \times 5 = 40 \text{ б.}$$

Ціна 1 балу 2,5

Сума відсотків за кожен вид діяльності визначає рейтингову оцінку студента за шкалою (див.Таблиця 1.).

«Відмінно» – рівень А (90-100 б.). Оцінка «відмінно» виставляється тоді, коли практикантом переважно усі завдання виконані на високому рівні. Практикант проявив себе організованим, сумлінним, ініціативним; користувався повагою і одержав високу оцінку серед студентів, методистів, керівників педпрактики; здав правильно оформлену документацію у визначений термін.

«Добре» – рівень В (80-89 б.); рівень С (70 - 79 б.). Оцінка «добре» виставляється за виконання практикантом усіх завдань модулів на відповідному рівні. Практикант проявив себе організованим, старанним, одержав позитивну оцінку своєї діяльності серед студентів, учителів, методистів і керівника практики; здав у визначений час правильно оформлену документацію.

«Задовільно» – рівень D (60-69 б.); рівень E (50 -58). Оцінка «задовільно» виставляється тоді, коли в основному виконані завдання модулів, але допущені незначні порушення.

Практикант проявив себе як організований, але недостатньо старанний, ініціативний та самостійний; здав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення.

«Незадовільно» – рівень FX (35-59 б.). Оцінка «незадовільно» виставляється тоді, коли окремі завдання модулів виконані на незадовільному рівні. Практикант проявив себе як невідповідальний, недисциплінований. Кількість проведених уроків з позитивною оцінкою становить 50 % від їх загальної кількості. Має можливість для перездачі.

Рівень F – 34 б. і менше – без права повторного проходження практики. Не виконав більшу частину завдань модуля, не провів жодного виховного заходу. Повторний курс навчання.

9. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИКИ В ДИСТАНЦІЙНИХ УМОВАХ

На період карантину відповідно документів про організацію практики в дистанційному режимі педагогічна практика проходить за змішаною моделлю.

Якщо учні початкових класів навчаються дистанційно, то студенти проходять практику також дистанційно – готуючи і проводячи уроки в системі ZOOM, MEET чи інших платформах, які використовують вчителі. Це можуть бути престендові уроки або онлайн уроки.

Якщо учнів працюють очно, то і практика відбувається офлайн у школі за попередньо представленим алгоритмом.

Необхідна документація здається студентом в електронному форматі.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Відеотека уроків початкової школи.
2. Педагогічні періодичні газети та журнали.
3. Документація закладу загальної середньої освіти.
4. Методичні рекомендації до організації і проходження практики «Пробні уроки».
5. Дидактичне забезпечення лабораторії НУШ.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Анісімова Л. С. Система педагогічних задач як засіб формування професійних умінь майбутніх учителів початкових класів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л. С. Анісімова. – Ялта, 2011. – 23 с.
2. Антонова О. Технологія розвитку педагогічної креативності майбутніх учителів / О. Антонова // *Paradigmaty oswiatowe i edukacja nauczycieli / Pod redakcja W. Kremienia, T. Lewowickiego, S. Sysojowej.* – Warszawa-Krakow : Wyzsza Szkola Pedagogiczna ZNP, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, 2010. – С. 196-203.
3. Арефьев В.Г. Самостійна робота студентів під час педагогічної практики : навчально-методичний посібник для студентів факультету фізичного виховання / В.Г. Арефьев, В. І. Куриш, Н.Д. Михайлова. – К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – 104 С.
4. Біляковська О. О. Педагогічні задачі як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів / О. О. Біляковська // *Проблеми сучасної педагогічної освіти : збірник статей.* – Ялта, 2010. – Вип. 29. – Ч. 1 – С. 11-16.
5. Виноградова Т.В. Книга класного керівника / Т.В.Виноградова. – Харків: Вид. група “Основа”, 2006. – 128 с.
6. Виховна система школи / Упоряд. В.В. Григораш. – Харків: Вид. група “Основа”, 2005. – 128 с.
7. Гребенькова А.О. Довідник класного керівника: 1-4 класи / А.О. Гребенькова. – Харків: Веста: Вид. “Ранок”, 2006. – 192 с.
8. Державний стандарт початкової загальної освіти (Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2018 р. № 462) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards>.
9. Денищич Т. А. Педагогічна практика: зміст, організація, проблемні аспекти формування педагогічної майстерності : посібник для студентів галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальність – 035 «Філологія (українська)» / Т. А. Денищич, Г. С. Косарева. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 84 с.
<https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/58/1/Денищич%20Т.%20А.%20Педагогічна%20практика%20%20зміст%20Сорганізація%20С%20проблемні%20%20аспекти%20формування.pdf>
10. Діти з особливостями розвитку в звичайній школі [авторукладач Л.В. Туріщева]. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 111 с.
11. Дрозденко К.С. Психолого-педагогічна характеристика особистості учня / К.С. Дрозденко // *Позакласний час.* – 1999. – №19-20. – С. 3-14.
12. Євтух М. Б. Педагогічна практика / М. Б. Євтух // *Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень.* – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С.647. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання : наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 р. № 912 // *Відкритий урок.* – 2010. – № 11. – С. 6-7.
13. Зязюн І. А. Система сукупних компетенцій і компетентностей у структурі педагогічної діяльності й дій вчителя / І. А. Зязюн // *Педагогіка і психологія.* – № 3. – 2014. – С. 18-27.
14. Іванчук М.Г., Цуркан Т.Г. Методика навчання освітньої галузі «Суспільствознавство» у початковій школі: навчально-методичний посібник / М.Г.Іванчук, Т.Г.Цуркан. – Чернівці: Друк ФОП Варвус В.В., 2017 р. – 240с.

- 15.Іванчук М.Г., Цуркан Т.Г., Громадянська та історична освітня галузь у змісті початкової освіти: дидактико-методичний аспект: навч.-метод. посібник/ М.Г. Іванчук, Т.Г. Цуркан. – Чернівці: Чернів. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2019. – 376 с.
- 16.Ільман В. Деякі аспекти вдосконалення професійної підготовки вчителя початкової школи : сучасні тенденції / В. Ільман // Рідна школа. – 2011. – № 1 – 2. – С. 30-31.
- 17.Коваль Л. В. Професійна підготовка майбутніх вчителів початкової школи : технологічна складова: монографія / 95 Педагогічна практика в початковій школі Л. В. Коваль. – Донецьк : Юго-Восток, 2009. – 375 с.
- 18.Ковальчук Л. О. Формування готовності майбутнього педагога до інноваційної професійної діяльності / Л. О. Ковальчук // Вісник Запорізького національного університету. – 2009. – № 1. – С. 72-81.
- 19.Комар О. А. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до застосування інтерактивних технологій : теоретико-методичні аспекти : монографія // О. А. Комар. – Умань : РВЦ «Софія», 2008. – 332 с.
- 20.Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]-Режим доступу:<https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf>...
- 21.Мороз І.В., Ярошенко О.Г. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / І.В. Мороз, О.Г. Ярошенко. – К., 2003. – 90 с.
- 22.Н.Богданець-Білоskalенко, С.Романюк. Літературне читання. Уроки. 4 клас: за оновленню програмою / Наталія Богданець-Білоskalенко, Світлана Романюк. – К.: Вид. дім «Перше вересня», 2017. – 206 с. (Бібліотека «Шкільного освіти»).
- 23.Нестандартні уроки в початковій школі /Упоряд.О.Кондратюк. – К.: Ред.загальнопед.газ., 2005. – 128 с.
- 24.Нові критерії оцінювання навчальних досягнень учнів...[електронний ресурс] novoukrainkagymnasium7.edukit.kr.ua/.../novi_kriterii_ocinyuvanny
- 25.Онищенко Н. Організаційно-методичні засади педагогічної практики в системі професійного становлення майбутнього вчителя / Н. Онищенко // Рідна школа. – 2012. – № 11. – С. 28-33.
- 26.Палійчук О.М., Прокоп І.С. Методика навчання освітньої галузі «Математика» в початковій школі: навч. посібник. – Част. 1./ Оксана Палійчук, Інна Прокоп. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. – 224с.
- 27.Педагогічна практика «Пробні уроки»: Навчально-методичний посібник /Кол.авторів. – Чернівці: Рута. 2006. – 160 с.
- 28.Педагогічна практика в початковій школі : посібник / за ред. О. Б. Будник.– Івано-Франківськ : : ПП Бойчук А.Б., 2016. – 308 с.
- 29.Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах (освітньо-кваліфікаційні рівні «бакалавр», «спеціаліст»): начальний посібник / Уклад.: Соловей М.І., Ніколаєва С.Ю., Спіцин Є.С., Кудіна В.В., Бражник Н.О., Демчук В.С. – К.: Ленвіт, 2010. – 133 с.
- 30.Педагогічна практика у загальноосвітніх навчальних закладах (освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр». «спеціаліст»): навчальний посібник /Уклад.: Соловей М.І., Ніколаєва С.Ю., Спіцин Є.С., Кудіна В.В., Бражник Н.О., Демчук В.С. – К.: Ленвіт, 2010. – 133 с.
- 31.Підгурська В. Ю. Педагогічна практика як важлива передумова становлення майбутнього вчителя-класовода / В. Ю. Підгурська // Вісник Житомирського держ. університету. Педагогічні науки. – Житомир, 2013. – Вип. 68. – С. 3-8.
- 32.Практична педагогіка виховання /За ред. Красовицького М.Ю.-К.:Плай, 2000.220 с.

- 33.Предик А. Генеза оцінювання в початковій школі України: теоретико-методологічний аспект: навч. Посіб. / А.А. Предик, І.С. Руснак. 3-те вид. допов. – Чернівці-Вижниця: Черемош, 2015. – 315с.
- 34.Романишина Л. М. Особливості формування професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів у процесі педагогічної практики / Л. М. Романишина // Вісник Запорізького національного університету. – 2012. – № 1 (7). – С. 90-94.
- 35.Романюк С.З., Піц І.І. Практикум з методики навчання літературного читання: навчально-методичний посібник / Світлана Романюк, Ірина Піц. – Чернівці – Вижиця: Черемош. – 2017. – 154с.
- 36.Терлецька Л. Шкільна психодіагностика – К.: Редакції загальнопедагогічних газет, 2003. – 120 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
- 37.Хома О. Практично-професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів в умовах університету / О. Хома // Початкова школа. – 2011. – № 8. – С. 37-39.
- 38.Хомич Л. О. Підготовка майбутнього вчителя початкових класів в умовах зміни цінностей суспільства / Л.О. Хомич // Науковий вісник МДУ імені В. О. Сухомлинського. Вип. 1.30. Педагогічні науки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mdu.edu.ua/spaw2/uploads/files/2_4.pdf
- 39.Шевчук К.Д., Іванчук М.Г. Методика викладання природознавства в початкових класах / Навчальний посібник. – Чернівці: Рута. 2009. – 101с.
- 40.Шевчук Кристина. Характеристика інтерактивних методів навчання природничих дисциплін в педагогічному процесі вищої школи // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Методика викладання природничих дисциплін у вищій школі» ХІХ Каришинські читання, / Збірник наукових праць 17-18 травня 2012р., Полтава, Полтав.нац.ун-т В.Г.Короленка / За заг. ред. проф. М.В.Гриньової. – Полтава: Астроя, 2012. – 347-349.
- 41.Шевчук К. Д. Використання технології розв'язання винахідницьких задач під час вивчення студентами природничих дисциплін / Кристина Шевчук // Якість неперервної освіти в умовах євроінтеграційних процесів: тенденції, проблеми, прогнози // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ – Чернівці, 2-4 листопада 2015 р.). – Чернівці, 2015. – С.105-107.
- 42.Шевчук К.Д., Іванчук М.Г., Бигар Г.П., Предик А.А. Технології навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі: метод. рекомендації. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 60 с.
- 43.Шевчук К.Д. Методика навчання природничої освітньої галузі. Методичні рекомендації. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2021. 52 с.
- 44.Шестобуз О. С. Образотворче мистецтво з методикою навчання: навч. посібник / О.С. Шестобуз. – 2-ге вид., виправл., доповн. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. – 232 с.
- 45.Ярмолюк А. Реалізація соціокультурної змістової лінії в контексті міжпредметної інтеграції / Алла Ярмолюк // Українська мова і література в школі. – 2010. – № 6. – С. 32- 36.